

કટોકટી વખતનો નિવાસ

તમને તાકીદે આવાસની આવશ્યકતા ઊભી થાય તો શું કરવું એ આ પત્રિકા સમજાવે છે.

કઈ કઈ જાતના સ્થાનો મળી શકે છે?

વિવિધ પ્રકારના રહેણાકો, જેમ કે: કાઉન્સિલ તરફથી મળતું રહેઠાણ, મિત્રોને ત્યાં મુકામ, હોસ્ટેલ, સ્ત્રીઓ માટેના આશ્રયગૃહો, 'બેડ એન્ડ બ્રેકફાસ્ટ' હોટેલો, કોઈના ખાલી ઘરમાં ધરાશી પગદંડો, અને આખરી ઉપાય તરીકે બહાર રસ્તા કે ફૂટપાથ પર સુવાનું. આમાંથી શું યોગ્ય છે એ તો તમારી જરૂરિયાત, તમારી પસંદગી, તમારી આવક, અને તમારા વિસ્તારમાં શું સુલભ છે એના ઉપરથી નક્કી થાય.

પ્રથમ પગલું

તમારી સામે તાત્કાલિક જોખમ ઊભું જ હોય તો કોઈ સલામત સ્થળે જઈ અને આગળ ઉપર શું થઈ શકે એ વિષે સલાહ મેળવી લો. દા.ત. તમે અત્યાચાર કે ગેરવર્તણૂકથી છૂટકારો ખોળતા હો તો કોઈ સગા-સંબંધી, મિત્રો, પોલિસ, કે કોઈ આશ્રયસ્થાન તરફ પ્રયાણ કરવું પડે.

તમે ઘર ખાલી કર્યું હોય યા ખાલી કરવાનું તમને કહેવામાં આવ્યું હોય, પણ એમાં પાછા જવા તમે કબૂલ હો તો તમારા અધિકાર વિષે સલાહ માગો; બની શકે કે તમે પાછા જઈ શકો. તમારી ટેનન્સી કેવી છે યા તમારું ઘર તમારું પોતાનું જ છે કે કેમ એના ઉપરથી તમારા અધિકાર નક્કી થશે. તમારો કોઈ અધિકાર ના હોય, યા પાછા જવા તમે રાજી ન હો તો શું થઈ શકે એ સલાહકાર તમને કહેશે.

કાઉન્સિલ તરફથી મળતું રહેઠાણ

બેઘર વ્યક્તિઓના અમુક સમૂહોને તાકીદે આવાસ પૂરા પાડવા એ સ્થાનિક કાઉન્સિલના હાઉસિંગ વિભાગની જવાબદારી થાય છે. સાધારણ રીતે હોસ્ટેલ કે 'બેડ એન્ડ બ્રેકફાસ્ટ' હોટેલમાં રહેવાનું થાય છે. કાઉન્સિલ આમ તમને તાકીદને ધોરણે આવાસ પૂરો પાડે તો એ મર્યાદિત સમય માટે જ હોઈ શકે, જે દરમ્યાન એ તમારી પરિસ્થિતિ ઉપર વિગતવાર વિચારણા કરી શકે.

તમને આવી મદદનો અધિકાર ન હોય એ સંજોગોમાં જો તમને સંતાન હોય, તમારી વય નાની હોય, યા તમારું શારીરિક કે માનસિક સ્વાસ્થ્ય બરાબર ન હોય, તો બનવાબેગ છે કે સોશિયલ સર્વિસીસ તમને રહેઠાણ મેળવવામાં મદદ કરે.

મિત્રોને ત્યાં મુકામ

તમારા એવા કોઈ મિત્રો કે સગા-સંબંધી હોય જેને ત્યાં તમે રહી શકો, તો ત્યાં રહેવું એ તમારે માટે સૌથી ઓછું ચિંતાજનક હશે અને એમાં તમે સલામતી પણ અનુભવશો. પણ મિત્રો-સગાઓ તમને ટૂંક સમય માટે રાખવા રાજી હશે, તેથી લાંબા ગાળાના નિવાસ માટે સલાહ લઈ લેવી.

હોસ્ટેલો

હોસ્ટેલો ઘણી જાતની હોય છે જેમ કે: રાત્રિ-આશ્રયગૃહ, શિયાળા (ઠંડી ઋતુ) માટેના આશ્રયગૃહ, 'ડાયરેક્ટ એક્સેસ' હોસ્ટેલ, અને બીજી લાંબા ગાળા માટેની હોસ્ટેલ. 'વેઈટીંગ લીસ્ટ'માં નામ નોંધાવ્યા વગર તમે દાખલ થઈ શકો એવી હોસ્ટેલ તમને જોઈશે. કોઈ કોઈ હોસ્ટેલ તમને સ્વીકારતા પહેલા અમુક શરતો મૂકશે જેમ કે તમારી ઉંમર, અને તમે સ્ત્રી છો કે પુરુષ. કોઈ હોસ્ટેલ બહુ જલદી ભરાઈ જાય છે એટલે દિવસમાં વહેલી તકે સંપર્ક કરી જાણી લેવું કે જગ્યા છે કે નહીં, યા કોઈ એવી સલાહ-એજન્સીને કહો કે તમારા વતી ભલામણ કરે.

સ્ત્રીઓ માટેના આશ્રયગૃહો

તમે સ્ત્રી હો અને અત્યાચાર કે સંભવિત અત્યાચારથી છૂટકારો ખોળતા હો તમે આવા આશ્રયસ્થાનમાં રહી શકો છો. મોટે ભાગે આ આશ્રયસ્થાનો સાધારણ મકાનો જ હોય છે જેમાં સ્ત્રીઓ-બાળકો અન્ય સ્ત્રીઓ-બાળકોની સાથે રહે છે. સ્ત્રીઓના રક્ષણ અર્થે આવા ઘરોનાં સરનામા ગુપ્ત રખાય છે. આવા ઘરોમાં કાર્યકરો હોય છે એ બેનિફિટ મેળવવામાં તેમ જ કાયમી નિવાસ મેળવવા માટે મદદ કરી શકે છે.

'બેડ એન્ડ બ્રેકફાસ્ટ' હોટેલો

આ બધી પ્રાઈવેટ હોટેલો હોય છે. માગો એ જ દિવસે તમને કદાચ રૂમ મળી જાય પણ એ મોંઘા હોય છે, અને આગોતરા પૈસા દેવા પડતા હોય છે. રૂમની હાલત, કઈ કઈ સેવાઓ મળશે, અને રસોઈ-પાણીની સગવડ છે કે કેમ તે બધું ચોક્કસ કરી લેવું.

કોઈના ખાલી ઘરમાં ધરારથી પગદંડો

કોઈના ખાલી ઘરમાં ધરારથી પગદંડો જમાવવો એ સામાન્ય રીતે ગુનો નથી ગણાતો, પણ શક્ય છે કે આગળ ઉપર તમે બીજા અપરાધમાં સડોવાઈ જાવ. અને તમે આવી રીતે ઘૂસ્યા હો તો તમારી હકાલપટ્ટી તરત કરી શકાય છે.

બહાર રસ્તા કે ફૂટપાથ પર સુવાનું

આમ કરવામાં ખતરા છે એટલે બને ત્યાં સુધી આ પગલું ના ભરવું. જે તાકીદને ધોરણે તમારી પાસે બીજા કોઈ જ આરો ન હોય તો શરીરની ગરમીને જાળવજો. હવામાનથી રક્ષણ મળે એવી જગાએ જાઓ અને કોઈક પાથરણ પાથરીને સુવાનું રાખશો. સામાન્ય રીતે, બીજા લોકો આજુબાજુ હોય એવી જગામાં સુવું સલામત ગણાય. ‘ડે સેન્ટરો’, સહાયક મંડળીઓ, સાદો ખોરાક પૂરો પાડતી મંડળીઓ અને એવી ધર્મશાળાઓ વિષે સલાહ-કેન્દ્રમાં પૂછી જાઓ.

વધારાની માહિતી

આ પત્રિકા કટોકટી વખતે રહેઠાણ મેળવવા માટે ફક્ત પાયાની માહિતી પૂરી પાડે છે. તમે નિવાસસ્થાનની તપાસ કરતા હો તો આ એક રસ્તો છે. વધારે માહિતી માટે

www.shelternet.org.uk

ઉપર તપાસ કરો. ઉપરાંત, “શેલ્ટર” દ્વારા “Finding a Place to Live” (“રહેવા માટેના ઘરની શોધ”) નામની એક મફત પુસ્તિકા પ્રગટ થાય છે એ પ્રાપ્ત કરવા માટે “શેલ્ટર હાઉસીંગ એઈડ સેન્ટર”નો સંપર્ક કરો અથવા નંબર ૦૮૦૮ ૮૦૦ ૪૪૪૪ ઉપર “શેલ્ટરલાઈન”ને ફોન કરો (આ નંબર ચોવીસે કલાક સુલભ હોય છે અને એનો કોઈ ચાર્જ નથી.)

ઓગસ્ટ ૨૦૦૨માં પ્રકાશિત